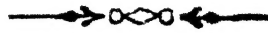

શ્રી સયાજી ગીતાવળી.

અથવા

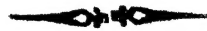
નામદાર મહારાજ શ્રી સયાજીરાવની નવસારી
ખાતેની પધરામણીઓ વેલા, તેમજ તેઓના
રાજ્યાલિખેક વગેરે માંગલીક પ્રસંગોએ,
નવસારીની સ્ત્રી તથા કન્યાશાળાઓના
અને બીજા મેલાવડાઓમાં, તે તે પ્રસંગો
માટે ખાસ જોડીને ગવડાવવામાં
આવેલાં ગરબા ગીતોનો સંગ્રહ.

ખનાવનાર

૬૮૮૧

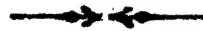
અરશેહજી અમનજી કરામરોજી.

છપાવી પ્રગટ કરનાર

ડાહ્યાલાલ દેવશંકર,

તે નવસારી મહેસારની સ્વર્ગવાસી સર જીમશેહજીવાલી
કન્યાશાળાના વડા શિક્ષક.

મુંબઈ મઘે

ચંદનવાડી-નંબર ૧૪૧ વાલાં મકાનમાં,

મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસમાં છાપીછે.

સંવત ૧૯૫૪—સન ૧૮૬૮ ઈસવી.

કિમ્મત આના ચાર.

ઉ પો દ્ધા ત.

અમારાં વડોદરા રાજ્યના પ્રજા પ્રિય લોકરક્ષી મહારાજ સાહેબ નામદાર શ્રી સયાજીરાવ જ્યારે જ્યારે અમારી નવસારી નગરીમાં પધરામણી કરતા, તથા તેઓના રાજ્યાભિષેક કે તેવા બીજા માંગલીક પ્રસંગે જ્યારે જ્યારે બનતા, ત્યારે ત્યારે તે પ્રસંગોને અનુકૂળ એવાં ગાયનો નવસારીની રફૂલા તથા કન્યાશાળાઓ તેમજ પ્રજા તરફના મેલાવડાઓ ક્રિંવા સભાઓમાં ગવડાવી, જેમ મહારાજ શ્રીનો આદર સતકાર કરવામાં આવતો, તેમ પોતાના રાજ્યકર્તા તરફનો જન ભક્તિભાવ પણ દાખવવામાં આવતો હતો. એ ગાયનોની શિશ્વાત લગભગ પાંચસીની લાંબી મુદતપર, એટલે છેક ઇસ્વી સન ૧૮૭૫, કે જે વર્ષમાં નામદાર શ્રી સયાજીરાવનાં પણેતાં પગલાં પહેલ વહેલાં વડોદરા રાજ્યનગર મધ્યે આવ્યાં, ત્યારથી થયેલી છે, અને તે અઘાપિ પર્યંત આજુ રહેલી છે. એ સર્વ ગાયનો તે રફૂલા, કન્યાશાળાઓ, તથા સભાઓના લગતા વલગતા જુદરથો, તેમજ અમલદારોની વિનંતીથી અમારા નગર બંધુ શેઠ ખરશેદજી બમનજી પ્રામરોજે રચેલાં છે, કે જે જુદરથ આ પ્રકારનાં કાર્યમાં નિપૂણ હોઇને, ઉપલી મુદતથી પણ ઘણાં વર્ષ અગાઉ, એટલે લગભગ જ્યારથી નવસારીમાં કેળવણી તથા સુધારાનું મંડાણ થયું ત્યારથી, જેમ નવસારીનાં વિવિધ કેળવણી આતાંઓમાં મેલાવડા વગેરે માટે પ્રસંગો પાત ગાયનો આદી પદો જોડ્યા તથા શિખાડવાને, વિના સ્વાર્થે સહાય થતા આવ્યા છે, તેમ રાજવંશીઓ તથા મોટા ઓધેદારોની પધરામણીના ક્રિંવા બીજા માંગલીક પ્રસંગોનુસાર પણ કાવ્ય કાંતો સંગીત જોડી આપી ઉતેજન દેતા રહ્યા છે. આ ચોપડીમાંનાં તથા એ પ્રકારનાં બીજાં તેમનાં ગાયનો નવસારીમાં તેમજ બીજે ઠેકાણે હજી પણ જોડે હાંસથી ગવાય છે, તથાપી તે મલવાની કશી જોગવાઈ ક્રિંવા સવળતા ન હોવાથી ઘણાં શોક્ષીન સજ્જનોને નિરાશ થવું પડે છે. તે કારણે, તેમજ એવાં રાજ્ય ભક્તિનાં તથા ઐતીહાસિક ગાયનોને જાળવી રાખવાના હેતુથી, તેમને આ ચોપડી રૂપે ઢવાણું છપાવી પ્રસિધ્ધ કરવાની મેં તક હાથ કરી છે, કે તેથી જેમ અમારા માયાજી મહારાજ શ્રીનાં નામ તથા કાર્યોનું સ્મરણ તેમની રાજ્યભક્ત પ્રજા વચે વિશેષ થવું રહે, તેમ એના એકમાર્ગી કર્તાનો અમ પણ પ્રલીલૂત થાય.

ગદ્યાલાલ દેવશંકર,

પ્રગટ કર્તા.

નવસારી, નોવેમ્બર ૧૮૮૮.

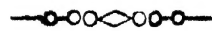
શ્રી સયાજી ગીતાવળી.

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવ પહેલવહેલા વડોદરે પધાર્યા
તેની ખુશાલીમાં જોડલું અને નવસારીની શાળાઓમાં
ગવાયલું ગીત.

જન્મેતી—૫૬.

રાદ્ધ—“શુધીઆણી ફલ જાણી નરનારી ભજોરે.”

પ્રજા વહાલા, શકતીવાળા, મહારાજ આવ્યારે,
ખોલતા ખુશીના દરવાજા આવ્યા.—ટેક.
વડોદરા ઠામે—સયાજીરાવ નામે,
હારે કામો પ્રજા લાભનાં કરતા તાજા આવ્યારે.—ખો. ૧
ન્યાય સલાહથી—વીઢા કલાથી,
હારે રાજના સાંધા કરતા સમાસાજ આવ્યારે.—ખો. ૨
રાજ સુધારો—ધનનો વધારો,
હારે લુચ્ચા ખટપટયાના તોડતા હાંજ આવ્યારે.—ખો. ૩
લેવા કેળવણી—કહાડે વેળા ઘણી,
હારે હીણતા વ્યસન કુલે ભાંગ જાંજ આવ્યારે.—ખો. ૪
તમ શુભ પગલે—આ રાજ્યમાં,
હારે કાબેલ અપક્ષ અમલદારો ઝાંજ આવ્યારે.—ખો. ૫
જીવી ઘણાં વર્ષ—પામી “ખુરશેદી” જશ,
હારે જોજો ફતેહ તમ, જેમ ફતેહ જોતા આવ્યારે.—ખો. ૬

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવ પેહલ વેહલા નવસારી આવ્યા
તે વેળા તેમનાં માનમાં થયલા મેલાવડામાં તેમને આવકાર
દેવા માટે ગવાયલું ગાયન.

તોટક છંદ.

ધન દીન અધીક દિવાલીથી આ,
ગુણીરાજ તણાં શુભ સુખ દીડાં,

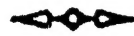
સુખ વ્યાપી રહ્યું અહીંઆં સઘળે,
પધરામણી થૈ નવસારી ભલે.—૧

સુખરૂપ ગુણીજન રાજ નવા,
હરીએજ દીધા હુખરાં હરવા,
ચઢતી થઈ રાજની એ પગલે,
પધરામણી થૈ નવસારી ભલે.—૨.

ધન રાજની માત તને જમના,
પદ પામી ફરી નહીં આશ છતાં,
ભલી નેમ થકી ગયું રાજ મલે,
પધરામણી થૈ નવસારી ભલે.—૩.

જશ માધરાવ તને બી ઘટે,
કરી દાખવી ગાયકવાડી ફત્તે,
હણી ગેરરીતી શુદ્ધ બુધી બળે,
પધરામણી થૈ નવસારી ભલે.—૪.

સુખથી મન ધારિયું કામ કરો,
રિજવી સુપ્રજા જશવંત ઠરો,
ઈચ્છીએ દીલથી તમ આશ ફલે,
પધરામણી થૈ નવસારી ભલે.—૫.

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવ પહેલ વહેલા નવસારી પધાર્યા
હતા તે વેળા તેમનાં માનમાં થયેલો મેળાવડો વીસર્જન
થતી વેળા ગવાયેલી સલામ.

એમન કહ્યાબુ—કહારખો.

રાહ—“ જંગલી બાબુ ” નાં ગીતને મલતી.

છુટા પડતાં કરીએ સલામ તમો ગાયકવાડને.—ટેક.

સલામ તમને દીવાન ગુણી—સલામ તમને રાજ કુટુંબ,

સાથે કરીએ સલામ તમો મહારાજની દરબારને.—છુટા ૧

સલામ સર્વે કારભારીઓ—સલામ સહુ ઓધેદારો,

વલી કરીએ સલામ અહીંના સુખા ને સરકારને.—છુટા ૨

સલામ શેઠો સલામ સાહેબ-સલામ તમને સર્વ લોક,
 વળી કરીએ સલામ સર્વ શ્રીમંત સાહુકારને.-છુટાં ૩
 મળયા આજે જેવાં હેત ને માનથી આપણે સર્વ અહીં,
 આહશે ખુદા મળશું ફરી, દુજતો રાખી ખ્યારને.-છુટાં ૪
 વખત ઝટપટ વહીબશે ને નવાં તે જુનાં થાશે,
 પણ નહીં ભુલશે “ ખુરશેદ ” આ તક, આ દિવસ આ વારને
 છુટાં ૫

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવ ખીજ ફેરી નવસારી પધાર્યા તે
 વેળા જોડલી, અને તેમનાં માનમાં થયલા મેળાવડામાં
 ગવાયલી.

લાવણી.

રાહ—“ સહુ ચલો જીતવા જંગ ખ્યુગલો વાગે. ”

ભાઈ ચલો મળી સહ સાથ-દર્શને જઈએ,
 દેખી મહારાજનું મુખ-મુખ દીલ લઈએ.-ટેક.
 આજ દીને બાળ મહારાજ-આવ્યા નવસારી,
 લઈ ઠાઠમાઠની સાથ-સવારી સારી,
 ગણી આપ રાજમાં અહીં-હવા ગુણગારી,
 એ ગરીબ કસબા તણી-મહા બદ્દીહારી,
 ચલો મળી રૂબરૂ તન દરૂસ્તી ચાહીએ-દેખીં ૧
 થઈ રહી છે નવસારીમાં-ખુશાલી ન્યારી,
 સહ દીએ રાજને આશિષ-ફતેહ પુકારી,
 લોક દીલોમાં થઈ છે વળી-અસર સુખકારી,
 ગઈ ગુજરી આગલી કીરત-દીધી વિસારી,
 વીતી ગયા દહાડા અધેર-ખુશીમાં રહીએ-દેખીં ૨
 આવ્યા છે સયાજીરાવ-જમનાબાઈ સાથે,
 ભલાં ખંડેરાવનાં રાણી-ભલાં સહ વાતે,
 પુત્રી તારાબાઈ તેમનાં-પુરાં ગુણમાં તે,
 વધુરાજ કુટુંબી વળી-લઈ સંગાથે,
 તે સહુને માન અકરામ-હેતથી દઈએ-દેખીં ૩

ધન નસિળ રંકના કે, એ-મહારાજ થાયા,
 શુભ ઘડી ને શુભ દહાડે-વડોદરે આયા,
 છતાં છોટપણુ દેખાય-સગુણી ડાહ્યા,
 વધી વયે કરશે મક્કમ-રાજના પાયા,
 સહુ સાથ મળી “જુરશેદ”-ગીતડાં ગાઈએ-દેખીં ૪

ઉપલી વેળા એજ કારણ માટે જોડેલું અને સદરહુ મેળાવડા-
 માંજ ગવાયલું ગીત.

ખમાચ-હુમરી.

રાહ—“જલ ભરનજત જમનાકે ઘાટ, બરી થાયસે આવત કામનીઆ.

આવ્યા રાજ, ખુશ થઈ પ્રજા.
 દુર થઈ અઘડી, પીડ ગઈ સઘડી—ટેક.
 બની નવસારી, રાજનગરી સમ,
 અમ દીલ ગયાં પ્રીતે પિગળી.—આવ્યાં ૧
 સુધારી ગાયકવાડીના અમલ,
 ફરી હસ્તી કીધી બરોડા નગરી.—આવ્યાં ૨
 વધી કેળવણી, ન્યાય ખિલવાણી,
 વળી દુર કીધી રીતીઓ જંગલી.—આવ્યાં ૩
 ટલિયાં અંધેર-રાજ સિતરનાં,
 સઉ તરકટી લોક ગયા ફગળી.—આવ્યાં ૪
 જુગ જુગ જીવી—સુખરસ આખો,
 “જુરશેદ” માગે હરીથી કગરી.—આવ્યાં ૫

—૦૦૦૦૦૦—

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવ સન ૧૮૭૭ માં નવસારી પધાદી
 તે વેળા, તેમનાં માનમાં થયલા મેળાવડામાં ગવાયલું ગીત.

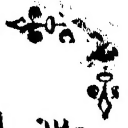
લાવણી.

રાહ—“સહુ ચલો છતવા જંગ બુગલો વાગે.”

તમ નસીબવંત મહારાજ—આજ અહીં જોઈ,
 અમ કરીએ નમન દીલ ઢાઝ તાજ પર મોહી.—ટેક.

દેશી ગાયકવાડી રાજ-હિંદમાં મોટું,
 સાલ અમુક રહી બેઠાદ-તાપ તે ખોહતું,
 પણ થતાં આપનો અમલ—દાઢ તે ધોતું,
 થયું માન શાનમાં પુર—દુધ સુખ દોહતું,
 થયું કરતું ધરતીની રંગે-નવું મસ્ત લોહી.—અમ૦ ૧
 સંપ સંપતમાં રૈયત-ગુજરે દહાડા,
 થતા જાએ નાખુદ ઝટ-રેવાને આડા,
 બંધ થયા બરચ ને શોખ-હતા જે ગાંડા,
 વધી કેળવણી તેમ ન્યાય—માન મર્યાદા,
 જેમ આહો તમે લોકોને—તમને સઉ કોઈ.—અમ૦ ૨
 છે ધરમ માત આપનાં—જમનાબાઈ રાણી,
 નહી ચલાવે અમલ તોએ—રાજ શેઠાણી,
 જશવંત બંદેરાવ તણાં—ગુણી ધણીઆણી,
 પરી પુર્ણ રૂપ ને ગુણે—સખી ને શાણી,
 ધન ભાગ્ય, પામ્યાં કરી-પાદશાહી ખોહી.—અમ૦ ૩
 છે સર ટીં માધવરાવ-દીવાન તમારા,
 લોક મોઢે ગવાય તમારા-ગુણ બહુ સારા,
 બેઠું સમો કરો છો દાખલ-રાજ સુધારા,
 ગણે ગાયકવાડી લોક-ચળકતા તારા,
 કરો જુની બેઠાદી સાફ-કાટ તમ ધોઈ.—અમ૦ ૪
 નવસારી લોકની વતી-દઈએ અમ દુવા,
 થજો માન માયાથી પુર-વધજો ઉવા,
 મરી જજો રાજ દુવનાર-મનુષ રૂપ દુવા,
 થઈ રહેજો ભરાઈ ભરપુર-દોલતના કુવા,
 સઉ રાજ વચે તમ દીપો—“પુર” સમ સોહી.—અમ૦ ૫

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવનો રાજ્યાભિષેક થયો તેની ખુ-
શાલીમાં, નવસારી મધે હુનસી કુઇનાં મેદાનમાં થયલા
મેળાવડામાં ગવાયલું ગીત.

લાવણી.

રાહ—“કેહતારી અળલા સુનોછ દીલનર ધરમે અલેક ભંડાર, નોકરી
મત બના સીરદાર.”

ભલી રે મંડળી, પચરંગ સઘળી, માતબર મોભાદાર,
માનથી મળ્યા સહુ સીરદાર.—ટેક.

સયાજીના રૂડા અમલનો રાજ્યરંગ આજે,
ભેટિયા કિયાને કાજે,

ડિસેમ્બરની અઠાવીસમી તારીખની સાંજે,
રંગ શો હુનસી કુઈ બાજે,

ભલી ભલાઈને સુખ શાંતીનો થયો આજ તહેવાર.—માનથી. ૧

ઉંચ કીરતીના સુખ ભરતીના મહારાજ અપણા,
તાજના ઘણી થયા હમણાં,

દેક વયમાં જોયા તરેહવાર સુખવાસી સપના,
ખરે જે બદલી ઢપના,

ભાગ્ય બદલી કર્મ ફળથી બન્યા તે સરકાર.—માનથી. ૨

આલી રહી છે, રાજ અખંડમાં, ધામધૂમ ભારી,

ગાજી રહી ગાએકવાડી,

સર્વ હામમાં પડી આગળ બસ શોકીન નવસારી,

હાખવે પૂર વફાદારી,

કદર બૂજીને વધારશે હક વડોદરા દરબાર.—માનથી. ૩

સલામો લેવો “ખુરશેદ” મુખે શેઠા માનવંતા,

રાખજો બાલકપર મમતા,

સયાજીના રૂડા અમલથી મટી મન ચંતા,

વાગે વિજયના ઘંટા,

તસ્દી લઈને આવ્યા અહીં વેર, એ મોટો ઉપકાર.—માનથી. ૪

ઉપલીજ વેળા એજ કારણસર સદરહુ મેળાવડામાં ગવાયલું ગાયન.

કાલંકગડા-કહારવો.

રાહ—“ છોડી બહામણી. ”

મળી સુંદર સમાજ, મળી સુંદર સમાજ,
સયાજીનો રાજ્યાભિષેક, દીપાવવાને કાજ.—ટેક.
પણોતું ને નવું ટાકણું—મુબારક આજ દિવસ,
થાયો સ્વર્ગી મહીમા સરખો—ઓચ્છવ અહીં સરસ.—મળી૦ ૧
દહાડો ફર્યો રાજનો ને ફળી ઉમેદ આજ,
પામ્યાં સયાજીરાવ સરખા—સદગુણી મહારાજ.—મળી૦ ૨
ગાયકવાડી મૂલક તમામ—આનંદમાં ચકચૂર,
દાખવે તેમાં નવસારી તો—સઉથી ચઢતું શૂર.—મળી૦ ૩
દમામ વાળો ધીરતિ ભર્યો—કીધો આ મેળો,
નિશાલિયાંની હાજરીથી—દીસે રંગીલો.—મળી૦ ૪
હાજર હિંચાં ખાલક સેંકડો—ને સર્વે નિશાળ,
રંગ રોનકનો ગન્યો જાણે—સમુદર વિશાળ—મળી૦ ૫
મળી મિઠાઈ સાથની તેમને—એક જાહેર જ્યાફત,
વધી જેથી આ મેળાની—મજાહ ને અગત.—મળી૦ ૬
શાળાઓના નિશાળયા ને—ઉપરીઓ તમામ,
માનેછે મીજલસનો ઉપકાર—ને કરે સલામ—મળી૦ ૭
વળી સાથે દે સયાજીને—આશિષ ને દવા,
રાજ તેમનું જુગ જુગ તપો—વધો સુખ ઉવા.—મળી૦ ૮
કહે છે “ ખુરશેદ ” ચાહતા રહેજો,—ને કરજો મદદ,
વધશે જેથી નવસારીની—ચઢતી ને ઈજત.—મળી૦ ૯

ઉપલીજ વેળા એજ કારણસર સદરહુ મેળાવડામાં ગવાયલું ગીત.

લાવણી.

રાહ—“ ચલો પારસી પીવા તાડી, વખત નમતો છે. ”

ચલો છોકરા મળી સાથ સહુ—લુનસી કુઈ જઈએ,
રાજ તેહવારની ખુશાલીમાં—મિઠાઈ ત્યાં ખાઈએ.—ટેક.

આજ રોજની ઘડી શુભમાં—અપણુ મહારાજ,
 રાજ ગાદીપર બેસી ખેલશે—સુખના દરવાજા,
 નવા નામિયા શુભી ગંભીર—વિદ્યામાં તાજ,
 રાજપદની લગામ લઈને—દિપકશે ઝાંજ,
 તે ખુશીમાં હરખ ઉમંગે—ભાગ આપણુ લઈએ.—રાજ૦ ૧
 ધામધૂમ ને ધમરચક્રરટી—મચી આજ ભારી,
 ખાન પાન ને મીઠલસ મેળા—પાધા અસ્વારી,
 રંગ રાગ રોશની ને રચના—સઉ જગે જતરી,
 ભાગ ભજવેછે સરસો સઉમાં—લેહેરી નવસારી,
 વતન દાખલ આપણુ સર્વે—મગરૂર બહુ છઈએ.—રાજ૦ ૨
 ચલો જોશથી ઉચકો પગલાં—પુકારો “હુરરે,”
 રાજાજીની રાજ નિશાનને—શોભાવિયે પુર રે,
 રાજ્યરંગનાં ગાનતાન સઉ—જન્તવિયે શુરે,
 મુખડા મઉના બની રહ્યા છે—ઝલકતા નુરે,
 સયાજીનાં નવાં રાજમાં—સંતોષી રહિયે.—રાજ૦ ૩
 બોલો બોલો ભાઈ પાડી ઘાંટા—સયાજીની ન્ય ન્ય,
 ગાયકવાડી રાજ અમલમાં—થયો નવો ઉદય,
 રાજાજીની વધજો દોલત—લાંબી થાજો વય,
 દુખ દરદ ને દરિદ્રતાનો—બસ થઈ જાજો ક્ષય,
 પ્રભુજીને પ્રેમ ભકિતથી—વીનવીને કહિયે.—રાજ૦ ૪

—૦૦:૦૦—

ઉપલેજ વખતે એજ કારણસર સદરહુ મેળાવડામાં
 ગવાયલું ગીત.

જાહેતી—૫૬.

રાહ—“શુદ્ધી આણી ફલ જાણી નર નારી બણોરે.”

થઈ શાહી બેઠા ગાદી સત્યવાદી શૂરા રાજ,

સુખી સદગુણી ને—સુખી રૂડા રાજ.—ટેક.

શુભ દીન આજે—રાજ્યાભિષેકનો,

હારે થાયા સયાજી અમ સરની ઉપર તૂરા રાજ.—સુખી૦૧

પાડ માનિયે—પુણ્ય પ્રભુનો,
 હાંરે અરમાન અમ દીલોના કીધા આજે પૂરા રાજ.—સુખી૦૨
 સયાજી ઉપર તો—આશ ટકી છે,
 હાંરે અમ દીલોના કરજે કોડ સઘળા પૂરા રાજ.—સુખી૦ ૩
 રધએત તમારી—દીલથી દે આશિષ,
 હાંરે ભાગ્ય તમ ખીલજે ને દહાડા ટલજે ખૂરા રાજ.—સુખી.૪
 મા બાપ ગણીને—માગિયે નમીને,
 હાંરે જેને હુક મોટા જે રહ્યા હોય અધૂરા રાજ.—સુખી૦૫
 રિજવી પ્રજાને—રહો સુખ સંપમાં,
 હાંરે લેજે આશિષ રંકના ને જશ જ્યના ખૂરા રાજ.—સુખી.૬
 વધારો ન્યાયથી—કીર્તિ ને દેશ સુખ,
 હાંરે મારી ભુંડાએને કરજે તેમના ચૂરા રાજ.—સુખી૦ ૭
 નવસારીની વતી—ગાય “ખુરશેદ” આ,
 હાંરે રૂડા રાજ્યાભિષેકના રાગો મધૂરા રાજ.—સુખી૦ ૮

નામદાર, મહારાજ સયાજીરાવ ગાદીનશીન થયા તે બનાવ મારે
 સન ૧૮૮૧ માં જોડેલું અને નવસારીની બાધ નવાજબાધ
 ટાટા કન્યાશાળામાં ગવાયલું ગાયન.

ગરબી.

રાહ—“મલજે મલજે મલજેરે વહાલા રાયમ વહેલા મલજે.”

રાજ છે રાજ છે રાજ છે રે,
 તમે સયાજીરાવ મહા રાજ છે.—ટેક.
 ગાયકવાડ તમ વડોદરા રાજના,
 રધએતના સીરતાજ છે રે.—તમે૦ ૧
 ધન્ય તમ ભાગ્ય, ધન્ય તમ રાજ્ય,
 સરજ્યા સુખને કાજ છે રે.—તમે૦ ૨
 મનથી છે મોટા, બદનથી બળવંત,
 રાખતા રંકની દાઝ છે રે.—તમે૦ ૩

રાજા ને વળી માળાપ સરિખા,
 અમારે મનથી આજ છે રે.—તમો ૪
 એકા છે ગાદી લઇને રાજપદ,
 સુણતા આશિષના અવાજ છે રે.—તમો ૫
 ગાઇએ કીર્તી ને કરીએ રચના,
 સુખરૂપ ખુશ મીઠજ છે રે.—તમો ૬
 સુધા શાહુણા વિદ્યા વર્ધક,
 રાજમાં કુષલ કલાખાજ છે રે.—તમો ૭
 માનો વિનંતી રંક “ખુરશેદ” ની,
 શોકતા સુખડે સમાજ છે રે.—તમો ૮

—૦૦૦૦—

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવ ગાદીનશીન થયા પછી નવસારી પધાર્યા તે વેળા, ટાટા એંગ્લો વર્નાક્યુલર સ્કુલનો મેળાવડો, જે તેમનાં પ્રમુખપણાં હેઠલ ખુરશેદ વાડીમાં થયો હતો, તેમાં તેમનાં માન માટે ગવાયલું ગાવન.

કાશી—હોરી.

રાહ—“શામ મોઝે ચોરી લગાઇ, એસી હોરી ખેલાઇ.”

આવ્યા આજ આપ મહારાજ,
 વાળે હોળીના વાળ,—ટેક.
 પધરામણીની હોળી મચી અહીં;
 ખુલ્યા ખુશી દરવાજા,
 ધૂમધામનો નાદ ઉડ્યો ઉંચ,
 રંગ રાગ છે જાણ—વાળે ૦ ૧
 દયા ન્યાની ઉડી પીચકારી,
 ધર્મ રોપ થાય તાજ;
 સુખશાંતીની વસંત ખિલી રહી,
 ગુફતા જીવ થાય સાજ.—વાળે ૦ ૨

પધરામણીની વેંહઆય વધામણી,
 બોલાય જય મહારાજ;
 પણોતા પગના પૂન્ય પ્રતાપે,
 ભુંડાના ગગડે હાંજ.—વાજે૦ ૩
 પામી નવસારી ચીર નવરંગી,
 ડંકા તે દેશ દેશ ગાજ;
 રંક છતાં રાજ ભક્તિમાં પુરી,
 શુણે તેના બહુ છાજ.—વાજે૦ ૪
 ગાય “ખુરશેહ” નવસારી તરફથી,
 હોલીમાં શુણ મહારાજ;
 આહે સદા તે રહેમ નજર તમ,
 રાખોજી માન ને લાજ.—વાજે૦ ૫
 કેળવણીની શાળા તરફથી,
 ઠઠએ છે આશિષ સાચા;
 મહારાજ રાજ કુટુંબ જીવો,
 જીગપે જીગો જાજ.—વાજે૦ ૬ +

—૦૦૨૦૦—

નવસારીની બાઇ નવાજબાઇ દારા કન્યાશાળા માટે નામદાર
 મહારાજના આશીષ પ્રત્યે સન ૧૮૯૦ માં જોડેલું અને તેના
 વાર્ષિક ધનામના મેળાવડામાં ગવાયેલું ગાયન.

ગરબી.

રાહ—“ગીરીધારી રે—વાત કહું છું વીચારા.”

સજનારા રે—રાજપતિને બચાવો,

રૂડું રાજ અમર એ તપાવો.—ટેક.

+ આ ગાયન સાંભળતાં નામદાર મહારાજને તે અંતરું બહુ પસંદ
 પડ્યું હતું, કે તેમણે તેજ વેલા તે કોણે જોડ્યું તે વિષે પુછપરછ કરીને તે
 જોડનારને પોતા પાસે બોલાવવાની બહુ આહેશ દેખાડી હતી, પણ જોડનાર
 તે વેલા મુંબઈ હોવાથી તે આહેશ અંમલમાં આવી શકી ન હતી.

ગુણી સયાજીરાવ મહારાજ છે રે,
 શીર છત્ર નેક શીરતાજ છે રે,
 દીલે લોક કલ્યાણની દાઝ છે રે,
 કૃપાળુ રે-પ્રેમે તમે તેને ચાહો.—૩૬૦ ૧
 રૈયત રમે છે આનંદમાં રે,
 શિતળ વૃક્ષની થંડમાં રે,
 ગુણો ગવાય છે ચોખ્ખાંડમાં રે,
 જ્યારી દર્દ-કીર્તિ અધિક દિપાવો.—૩૬૦ ૨
 ખેડ વિદ્યાની ખૂબ ખેતી રે,
 કીધી નહેર ન્યાયની વહેતી રે,
 ખોળી કળા કુશળની પેટી રે,
 શુભ ધૃષ્ટિ ને-આશ તેની ખરલાવો.—૩૬૦ ૩
 કીધી સોનેરી ગાયકવાડીરે,
 બની જગ્યા ઉજડ ત્યાં વાડીરે,
 ચાતુર થઈ ગુજરાત ગાંડીરે,
 ઘર વાડી તે-ફળતી પ્રેમે બનાવો.—૩૬૦ ૪
 નવાં નવીન ઉધડયાં ખાતાંરે,
 વિધવિધ જોડયાં નાતાંરે,
 વધી પડયાં સોદા ને સાટાંરે,
 હોય બાકી તે-પૂર્ણ કરે ને વસાવો.—૩૬૦ ૫
 તેની વૃદ્ધિ ને ચઢતી ચાહિયેરે,
 દર્શનગર પારી બઢરે,
 રાજ લકત સદા તેને રહિયેરે,
 લોક વાળીને-અણુદીઠ ધનામે વધાવો.—૩૬૦ ૬

નવસારીની બાઈ નવાજબાઈ ટાટા કન્યાશાળા માટે નામદાર
મહારાજનાં વખાણમાં સન ૧૮૯૦ માં જોડેલી અને તેના
વાર્ષિક ઇનામના મેળાવડામાં ગવાયેલી

ગરબી.

રાહ—“ રાધાછ દાન દેવોની રે ” અથવા “ વહાલા રહોની વેગવારે. ”

તમે રામ અવતારી રાય રે—મહારાજ,

વીરલા વહાલા લોકનારે.—ટેક.

તમે રાજ ને અમે રંક છેયે,

તમે છત્ર અમે તમ ઝાંચ રહિયે,

તમે દાન દયો અમે આશિષ દઈયે,

બની મેહુલા, હોલવા લાહે રે.—મહારાજ. ૧

તમ રાજ્યમાં અમે મુખ્યાં થયાં,

દુખ દાડણ સઘળાં વીતી ગયાં,

કંટક ઝડાયા, પ્રલો રહ્યાં,

કીધો સસ્તો નીર્મળ ન્યાયરે.—મહારાજ. ૨

• તમ રાજ્યમાં વધી છે કેળવણી,

આશ પુર્ણ થાએ, બંને ભવની,

ઠેર ઠેર ઉદયોગની થાય ધ્વની,

માતી ગાયકવાડી ગાયરે.—મહારાજ. ૩

અમ પાવન થઈએ દર્શનથી,

ખેંચાઈએ ભકિત આકર્ષણથી,

રાજ શોભે તમ મુખ દર્પણથી,

રાજ શાંત થયું તમ છાંયરે.—મહારાજ. ૪

અમે માગિયે છે પ્રભુ બાપથી,

રાય રક્ષણ કરો પરિતાપથી,

કરો જ્યવંત પૂન્ય પ્રતાપથી,

તમ શત્રુનો સંહાર થાય રે.—મહારાજ. ૫

વઘો વેલો વસ્તી વાડીનો,
જ્ય વિજ્ય વડોદરા ગાદીનો,
પુગો પ્રકાશ યશની ઢાંડીનો,
થજો “ખુરશેદ” આશિષ સહાય રે.—મહારાજ. ૬

નવસારીની સરકારી ગુજરાતી શાળા માટે સન ૧૮૯૦ માં જોડે-
લું અને તેના વાર્ષિક ઇનામના મેળાવડામાં ગવાયલું ગીત.

ખમાય—દાદરો.

રાહ—“મેરી રે ગુઘયાં લચક લચક ચલત મોહન આવે.”

ગુણી મહારાજ, જનમ જનમ પરમ આનંદ પામો,
ભરમ શરમ પુર્ણ રહો ને ધરમ ધુમ ઝામો.—ટેક.
તને મુળી રહો મુરજ મુળી રહો, બળ ને કળમાં વ્યાપો,
લગન સગન રહો કુટુંબમાં, વિવીધ ભલાઈ કામો.—ગુણી ૧
રાજ અચલ રહો સાજ અમર રહો, તાજનું રક્ષણ થાઓ,
અગન વધન ધરણ તદન—પ્રહમ પ્રેમથી વામો.—ગુણી ૨
આહ્યા પ્રજા તણી માયા પ્રિયા તણી, શાંતીથી સદા ચામો,
ગગન લગણ પહોંચો તમારાં—યશ કીર્તિ ને નામો.—ગુણી ૩
પ્રજા ભાવ ભકિત રહો નીજ વધતી, ધન જ્યની ઉડો,
અમન અમન ગમન પામો, સર્વકાલ સહુ ઠામો.—ગુણી ૪
તોરણ ગાયન રાંદન ચાકનો—રહો તમ ઘરે વાસો,
તનન થનન વાજો વાજીવ—તમ શહેરો ને ગામો—ગુણી ૫

—૦૦૦૦૦૦—

નવસારીની દેશાઈ શ્રી ખુરશેદજી સ્કૂલને માટે સન ૧૮૯૫ માં
જોડાયલું, અને તેના વાર્ષિક ઇનામના મેળાવડામાં ગવા-
યલું ગાયન.

કહાનડા—હુમરી.

રાહ—“ઘર જને દે છાંડ મેરી ભઘયાં.”

ભૂપતિને મુખ પ્રિતે તમ પાળો,
પરમ કૃપાળુ દયાળુ ઓ પરમેશ્વર,

રાજ તાજ સંભાળો.—ટેક-
 સયાજીરાવ મહારાજ અમારો,
 પૂન્યશાળી લોક વહાલો,
 મદદ સદા સીરછત્ર કરો તમ,
 આશાની ફળવો હહાલો.—ભૂપતિ૦ ૧
 અષ્ટ કરો દુષ્ટ શત્રુની ઇચ્છા,
 કષ્ટ મુળ સહુ ટાળો,
 વધારી શક્તિ પુણ્ય ભક્તિની,
 બદલો બમણો વાળો.—ભૂપતિ૦ ૨
 સંપત્તી રાખો હસ્તો ને રમતો,
 રાજ કુટુંબી માળો,
 સફળ કરો આશિષ “ ખુરશેદ ” ના,
 જનમ જનમ જશ આલો.—ભૂપતિ૦ ૩

—૦૦૦—

નામદાર મહારાજ સયાજીરાવના પાટવી કુંવર ક્ષેત્રસીંગરાવના
 જન્મની ખુશાલીમાં જોડલી

ગરબી.

રાહ—“ ગીરીધારી રે—વાત કહું છું વિચારો. ”
 પટરાણી રે, ભેટ નવી આજ લાવ્યાં,
 પત્નીરાજનાં ઘેર દિવાળ્યાં.—ટેક.
 ભલી ભેટ એ ફલ દીપક છે રે,
 વધુ વીજથી જેની ઝમક છે રે,
 નવી વૃષ્ટીની જે પલક છે રે,
 કિરતારે રે—હૈતનાં કેહણ મોકલાવ્યાં.—પતી૦ ૧
 અવતર્યો જાણે નંદલાલારે,
 અતી પ્રતાપી પ્રેમભય બાલારે,
 જગ બોલી ઉઠી આવ વહાલારે,
 મહિયારીઓ—માંટ દહીંનાં લઈ આવ્યાં—પતી૦ ૨

ઘેર શહેર ને સંસ્થાન સાડરે,
 સહુ કહે બાલ એ અમાડરે,
 અતી કોમળ કામળગાડરે,
 જાણીતાનાં રે—કેડ ને સોડ શોભાવ્યાં—પતીં ૩
 જન મંડલ ઓચ્છવે લાગારે,
 ઘર દરબારે વાનં વાગારે,
 કંઈક નસિબ નીંદ્રાલુ જાગારે,
 દરબારે રે—ઈંદ્રપુરીનાં રૂપ જામ્યાં—પતીં ૪
 ફલ કલી એ ફલ પેરે ખીલજેરે,
 ધરતી માત લોડ એનો ઝીલજેરે,
 “ ખુરશેદ ” ને સુવાસ તે મળજેરે,
 તલ ફલજે રે—સયાળરાવનાં વાવ્યાં—પતીં ૫

મહારાજ સાહેબની રાજકુંવરીને વન્યવાદ દેવા માટે
 જોડેલું ગીત.

ખમાય—દાદરો.

સાહેબ—“ મેરી રે જુઠયાં લચક લચક ચલત મોહન આવે. ”

રાજકુય તારા—ચલક ચલક ખોદારી ખલક મ્યાને,
 શોભાવ ફલક-મલકાવ મલક-ઝલક રાજ્યસ્થાને—ટેક.
 કોમલ બદન, ચંચળ જેલન, નીર્મળ આચરણો સહુ,
 હલક મધુર, પલક પ્રેમી-ચટક મુખ મેદાને.—રાજ ૦ ૧
 બાપ સુર્ય તુંજ માત ચંદ્ર તુંજ—મહારાજ ને મહારાણી,
 મુલક મુલક શોહરત ભારે-પુંજે પ્રજા હીલ જાને.—રાજ ૦ ૨
 મુખમાં ગરક, હુબથી અલગ—રહેજે રાજ આકાશે,
 શત્રુને ઝટક, પાપીને પટક-હીપક જ્ઞાન ધ્યાને.—રાજ ૦ ૩
 “ ખુરશેદ ” પરખ, કીધી ન ફરક—બાલા તું ખરેજ આલા,
 હરખ હરખ સુભાવ્ય બાલા-વળી હરખાવ હુન્યાને.—રાજ ૦ ૪

નામદાર શાહજાદા પ્રીન્સ આફ વેલ્સ ૧૮૭૫ માં આ દેશ આ-
વ્યો, તે વેલા તે નામદારે વડોદરામાં કીધેલી પધરામણી તથા
નામદાર મહારાજાએ તેની કીધેલી પરોણાગત માટે
જેડલું ગીત.

લાવણી.

રાહ--“ ગુલ ચમનમે બીધુ છુપા મરા જેરી હે. ”

તેતો લીધો નવો અવતાર-વડોદરા નગરી,
થઈ પડી મોજમાં ગરક- ટલી ગઈ અધરી.—ધર્મ ૧
પડી બંધ વખતમાં સેહજ—ગાંડી તુંજ વાતો,
થઈ બેઠી સલામત સુખી—વટાવી બાતો:
લીધો નવો સાથ ને સંગ—ફેરવી ફાંટો,
છુટી જુના સાથથી ઝટ—મારીને લાતો;
ધરયાં સહુક, સુધારી સહુ—સ્થીતિ બીગરી—થઈ ૧
ગયા હેતે લેવા તુંજ ભેટ—વલી શાહજાદા,
લીધો રાજ દેશીમાં તુંને—દરજાને જ્યાદા;
થઈ પડી બેવડી તારી—માન મર્યાદા,
બની મોજ મળહથી મસ્ત—પુરા પાંચ દહાડા;
રહી ગાજી આખી ગુજરાત—ચહડી તું દીકરી—થઈ ૨
ભાયગસાલી સયાજીરાવ—જેયો એ અવસર,
ભાયગસાલી તું જમનાબાઈ—પામી એ છતર:
ભાયગસાલી દીવાન માધવ—રચ્યો ખૂબ હુન્નર,
ભાયગસાલી મલી ગયા સાથ—સંજોગો સન્નર:
ભાયગસાલી નેમ વાઈસરાયે—ટાકી જે પકડી—થઈ ૩
બરોડાની છે એ ચહડતી—ધણાને તાના,
ગાયકવાડ અને નીજમ—વયે છે નાના;
ગયા ફાવી ગાયકુવાર—બની ખૂબ દાના,
એખી બેલ તારે હીકમતી—ચતૂર જમાના:
વધો તમે પણ ફેશી રાયા—ચાલો જે સુધરી—થઈ ૪

